

Żniwo we Francji - cz.1

Początku Ruchu Badaczy Pisma Świętego

Dzieło „żniwa” Wieku Ewangelii zostało przepowiedziane przez samego Pana: *„Pozwólcie obydwom rósć razem aż do żniwa. A w czasie żniwa powiem żeńcom: Zbierzcie najpierw kłosa i powiążcie go w snopki na spalenie, a pszenicę zwieźcie do mojej stodoły”* – Mat. 13:30 (BW).

To dzieło rozpoczęło się w U.S.A. w ostatnim kwartale XIX wieku dzięki działalności pastora C.T. Russella i stopniowo się rozszerzyło na inne części globu ziemskiego, a między innymi i na Francję. Wprawdzie już w roku 1891 brat Russell udał się do Paryża, lecz jego perspektywy co do rozwoju dzieła żniwa we Francji nie były zbyt optymistyczne. Zanotowane to jest w czasopiśmie „Zion’s Watch Tower” z listopada 1891 roku.

Zobaczmy, co to dało

Okolo roku 1890 zwykły szwajcarski drwal Adolf Weber opuścił swój kraj, aby żyć i pracować w Ameryce. Opatrzność sprawiła, że został zatrudniony jako ogrodnik przez pastora Russella, mieszkającego wtedy w Pittsburgh-Allegheny. Weber posiadał przy nim dobrą znajomość Pisma Świętego i będąc świadkiem dzieła „żniwa” rozwijającego się w U.S.A. zapragnął wrócić do Europy, aby tam głosić „dobrą nowinę wielkiej radości” tam, gdzie mówi się po francusku. Brat Russell poparł ten zamiar i zobowiązał się pokryć kosztą rozpowszechnienia Prawdy w tych krajach.

Po powrocie do Szwajcarii Weber zabrał się do tłumaczenia na język francuski dzieł tworzących „Teraźniejszą Prawdę” i umieścił w gazetach ogłoszenia dotyczące I Tomu Wykładów Pisma Świętego i niektórych broszur.

Adolf Weber

Pierwsze odpowiedzi

W sierpniu 1900 roku jeden z mieszkańców małej wsi «Beauvne», województwo «Ardche» w południowej Francji, odpowiedział na jedno z ogłoszeń i zamówił proponowane dzieła. Nazywał się Elie Thérond. Później, w roku 1905, zorganizowano u niego pierwszy we Francji skład literatury pochodzącej z wydawnictwa „Watch Tower”.

W roku 1901 kupiec o nazwisku Jean-Baptiste Tilmant, mający sklep w miejscowości Jumet, tuż obok Charleroi w Belgii, odpowiedział również na podobne ogłoszenie, zwracając się z prośbą o wysłanie proponowanej literatury. A w roku 1902 grupka badaczy Biblii zaczęła się gromadzić u niego.

W roku 1903 brat Russell odbył znów podróż po Europie. Przy tej okazji wraz z bratem Weberem powziął starania w kierunku wydawania czasopisma „Wieża Strażnicza Syonu” w języku francuskim. Pierwszy numer tego czasopisma ukazał się w październiku 1903 roku. Zawierał 8 stron; był to początkowo kwartalnik, który w roku 1904 stał się już miesięcznikiem.

Praca się rozwija

Skutkiem ciągłego ukazywania się ogłoszeń w prasie coraz większa liczba zainteresowanych pytała o literaturę tworzącą „Teraźniejszą Prawdę” i badała ją. Zatrudniony wysyłką był brat Weber. On również rozdawał ulotki, głosząc Prawdę wśród rodaków mówiących po francusku. Udawał się też do Francji i do Belgii, aby odwiedzać tych, którzy zamawiali literaturę lub prenumerowali czasopismo „Wieża Strażnicza”. W roku 1904 złożył wizytę rodzinie „Thilmant” w miejscowości „Jumet” w Belgii i zachęcił to braterstwo do głoszenia Prawdy w północnej Francji.

Prawda w województwach „Nord” i „Pas-de-Calais”

I tak w sierpniu 1904 Thilmant i jego wnuczka Joséphine udali się pociągiem do miasta Denain. Rozdawali tam ulotki i czasopismo „Wieża Strażnicza” przy wyjściu z kościoła baptystów. Kilku baptystów przeczytało tę literaturę z zainteresowaniem i zaprenumerowało piśmko „Wieża Strażnicza”. Ludzie ci zaczęli też wstawiać kłopotliwe pytania pastorowi, który w końcu zabronił im dalszego uczęszczania na nabożeństwa w kościele. Zadecydowali, aby się zgro-

madzać w pobliskiej wsi „Haveluy” u niejakiego „Jules Lequime” na badania Biblii.

Z Denain Thilmant z wnuczką udali się do Auchel w województwie Pas-de-Calais i tam rozpowszechniali z powodzeniem Prawdę.

Po Denain i Auchel, Sin-le-Noble

W roku 1906 Weber złożył wizytę grupie z Denain i pomógł im w zorganizowaniu się. Ten Zbór również zabrał się do rozpowszechniania ulotek przy wyjściu z protestanckiego kościoła w niezbyt dalekim mieście Sin-le-Noble. Kilka rodzin zainteresowało się tam Prawdą i został utworzony zbór w domu niejakiego Victora Jupin.

Praca w Bretagne

W tym czasie praca rozciągała się w stronę południowego zachodu. W roku 1907 pewien nauczyciel z miasta Rennes rozpowszechniał Tom I i pisemko „Wieża Strażnicza” w ośrodkach katolickich w Bretagne.

Rozwój pracy w Nord-Pas-de-Calais

W latach 1908 i 1909 zbory w Denain i Sin-le-Noble głosiły Prawdę i zakładały grupy badań w innych miastach, a zwłaszcza w Lens i Auchel w województwie Pas-de-Calais.

Prawda sięga regionów Alzacji i Lotaryngii

W tym samym czasie Prawda dotarła do Alzacji i Lotaryngii. Brat Schutz z Saintes-Marie-aux-Mines i inni Badacze Pisma Świętego z małego miasteczka Petersbach rozpowszechniali tłumaczenie na język niemiecki dzieła „Pokarm dla myślących chrześcijan” (w owym czasie Alzacja i Lotaryngia należały do Niemiec).

1909 - Błyskawiczna wizyta brata Russell’a w Liévin (północna Francja)

Oto, co o tym pisze brat Paul Jerville w jego dziele pt. „Człowiek Boży”:

„Zwyczajem brata Russella było, aby przyjeżdżać i odwiedzać zbory w Anglii raz albo dwa razy w roku. Przemawiał wtedy raz albo dwa razy na konferencji w „Royal Albert Hall” w Londynie. W roku 1909, kiedy wieku 11 lat otrzymałem mój certyfikat ze szkoły elementarnej, brat Adolf Weber napisał do niego, prosząc, aby znalazł trochę czasu na odwiedzenie zainteresowanych z północnej Francji. Odpowiedź była przychylna. Brat A. Weber udał się na spotkanie do Calais. Obaj przyjechali na stację do Lens, gdzie kilku braci na nich czekało. Widzę jeszcze, jak schodząc z ciężkiego niskiego parowego pociągu, który z Lens jechał do Liévin i do Calonne-Ricouart, ujrzałem tego mężczyznę z białą

brodą i o okazałej postawie, za którym wszyscy się oglądali. Liczył on wtedy 57 lat. Zgromadzenie miało miejsce w Liévin u moich kuzynów Lambert i u mojej cioci Celiny, która lubiła czytać, będąc wraz z moim ojcem jedną z pierwszych zainteresowanych. W największej izbie tego prywatnego domu zebranych już było około piętnastu braci. Brat A. Weber tłumaczył wykład brata Russella, który mówił o Królestwie i o ciosach zadanych fałszywym doktrynom, kalającym Imię Boże. Któż może wyrazić uczucie wyzwolenia tych starych górników, przyzwyczajonych do dawniejszego ciężkiego życia, gdy słuchali – wraz z tekstami przytaczanymi na dowód – o tym, że nie istnieją wieczne męki w ogniu piekielnym... Dzień był niezapomniany; przypominam sobie radość i pokój na wszystkich obliczach. Zgromadzenie zakończyło się modlitwą i, nie tracąc czasu, brat Russell’ odjechał do Londynu, a brat Weber towarzyszył mu do Calais. Prawda postępowała dalej w naszym regionie, z czego kościoły były bardzo niezadowolone.”

Pierwsze wizyty pielgrzymów

Od grudnia 1908 do lutego 1909 Weber odwiedził jako pielgrzym zbory i pojedynczych braci z 20 województw, udając się do następnych miast: Besançon, Grenoble, Valence, Bordeaux, Nantes, Rennes, Angers, Paris et Nancy.

W grudniu roku 1909 i w styczniu roku 1910 trzech braci pielgrzymów: A. Meyer, S. Sequier i Adolphe Weber odwiedzili 34 miasta we Francji i prowadzili zebrania w większości z nich, mianowicie i w Roubaix, wielkim centrum przemysłu tekstylnego w województwie Nord, w którym założył się zbór.

W Paryżu jednak przebywali najdłużej, od 18 do 20 grudnia 1909, co świadczy, że zainteresowanie Prawdą budziło się również w stolicy Francji.

Rok 1910 zakończył się z nowym objazdem brata Webera we Francji. Wyjeżdżając 22 grudnia 1910, skończył podróż 28 stycznia 1911. Jego służba pielgrzymia pozwoliła mu odwiedzić 30 Zborów. 4 i 5 grudnia 1910, na krótko przed jego wyjazdem, odbyło się w Lens Generalne Zebranie Badaczy Biblii. To wskazywało na wzrost ruchu Prawdy.

Brat Russell’składa dwie inne wizyty w Francji

Głównym wydarzeniem w roku 1911 była wizyta Charlsa Taze Russella. 14 kwietnia przemówił on do ponad 100 osób zgromadzonych w Denain. Na drugi dzień 70 innych czekało na niego w Lens. Badacze Biblii z Belgii uczestniczyli w tych zgromadzeniach. Przy tej okazji w przemawianiu współdziałali z bratem Russellem bracia: Weber i Freytag; ten ostatni, również Szwajcar, zaczynał odgrywać ważną rolę w administracji pracy wykony-

wanej w krajach władających językiem francuskim.

Dookoła świata

Brat Russell'powziął podróż dookoła świata od grudnia 1911 roku do marca 1912 roku. W swoich notatkach wspomina: „Z Rzymu udaliśmy się do Paryża, gdzie spotkaliśmy małą grupę Międzynarodowych Badaczy Biblii pracujących w tym wielkim mieście”.

Podczas swej podróży Russell'powziął starania, aby założyć w Genewie w Szwajcarii „Biuro Francuskie”, oprócz „Biura Centralnego” Szwajcarii, utworzonego już wcześniej w Zurychu. Otwarte w czerwcu 1912 roku, to Biuro Francuskie nadzorowało pracę we Francji, Belgii i Szwajcarii Romańskiej (tzn. tam, gdzie mówiono po francusku). Brat Russell'wyznaczył Emila Lanza, dentystę szwajcarskiego zamieszkałego w Mulhouse, na odpowiedzialnego za tę filię. Lanz poprosił Alexandra Freytaga o usługi. Ten pomógł mu w przetłumaczeniu „Wieży Strażniczej” na język francuski. Później, w roku 1916, Freytag zastąpił Lanza w Biurze Genewskim, a odpowiedzialność za Biuro Centralne w Zurychu powierzono Konradowi Binkelemu.

1912 - w połowie roku

Czytamy znów wspomnienia pióra brata Pawła Jervilla:

„Okolo roku 1912, po swoim powrocie z podróży dookoła świata i podczas wizyty w Europie, brat Russell'przyjechał do miasta Denain. Bracia zamieszkali w Denain, Haveluy, Arenberg, Douchy gromadzili się zwykle pod numerem 135 przy ulicy St. Amand, niedaleko stacji kolejowej. Brat Vaucamps mieszkał w domu, który poświęcił na usługi braci i Zgromadzenia. To było tam, gdzie w roku 1913 zostałem ochrzczony przez brata A. Webera. Nie wiadomo, jak to się to stało, ale pastor kościoła baptystów dowiedział się, że brat Russell'tam będzie i usłuży. Przyszedł z kilkoma protestantami z zamiarem uczynienia obstrukcji. Wiadomo, co trzeba uczynić, aby uniemożliwić odbycie normalnego zgromadzenia. Po zmówieniu modlitwy i po zaśpiewaniu pieśni pełnym głosem, jak to bracia zazwyczaj czynili, brat Russell'zabrał głos. Podziękował Zgromadzeniu za gorące przyjęcie, powiedział, jak dzieło Prawdy się rozwijało i miało się rozciągnąć aż do przyszłego wieku, ale skoro tylko powiedział słowo przeciw fałszywym doktrynom głoszonym w kościołach, szczególnie o piekle, czyśćcu, pastor bezwzględnie odebrał mu głos i odezwał się wprost do Zgromadzenia. Niektórzy bracia powstali i powiedzieli, że oni przyszli, aby słuchać pastora Russella, a nie jego. Protestanci wmieszali się w to, mówiąc, żeby szedł on głosić w Ameryce. Przy końcu atmosfera na salce stała się burzliwa. Mimo gestów brata Russella nawołujących do spokoju, mówiono ze wszystkich stron, tak że odbycie się zgromadzenia stało się niemożliwe. Widząc to, brat Russell'opuścił salę, udał

się na górę, do wyznaczonego mu pokoju, gdzie była jego walizka. W końcu pastor i jego przyjaciele opuścili salę i brat Russell'mógł prowadzić dalej swój wykład. Kilka dni potem brat Elie Larvent spotkał pastora na ulicy i spytał go, czy się nie wstydzi tego, że nie uszanował siwych włosów chrześcijanina starszego od niego.”

Później, w tym samym roku, odbyło się małe zgromadzenie braci w Paryżu, gdzie brat Russell'przybył w związku z DOMEM (czyli Zakładem) PATHE FRERES w sprawie „Fotodramy Stworzenia”. Mój ojciec udał się tam z innymi braćmi; z Denain i Roubaix przybyli bracia Lequime, Durieu, Lefebvre i inni jeszcze. Podróż kosztowała 25 franków, gdy tymczasem za dniówkę często nie płacono więcej jak 3 franki.

Sierpień 1913 - brat Russell'znów w Paryżu

31 sierpnia 1913 brat Russell'zatrzymał się znów w Paryżu i wygłosił kazanie w Sali Wystawy Rolniczej. Uczestniczyło 70 braci, z których część przyjechała ze Szwajcarii, z Belgii i z Niemiec.

1914 - Strasburg - zebranie publiczne

Rok 1914 zaznaczył się poszerzeniem dzieła w Alzacji. W lutym bracia z Mulhouse zorganizowali pierwsze publiczne zebranie w Strasburgu. Emil Lanz wygłosił kazanie „Gdzie są umarli?” przy uczestnictwie wielu ludzi. 350 osób podało swe adresy braciom. Jeden brat z Niemiec, kolporter, pielęgnował obudzone w nim zainteresowanie, skutkiem czego mała grupa Badaczy Biblii powstała w Strasburgu. W lipcu siedmiu innych braci ochrzciło się.

Charles T. RUSSEL à DENAIN (59)
1912.

Konwencja w Denain w 1912 r. – z udziałem br. Russell'a (w jasnym kapeluszu)

Braterstwo z Bruay 12.X.1916 r.

Mulhouse

Co do Zgromadzenia w Mulhouse okazało się, że ono powstało przed rokiem 1914, ale po roku 1900, jako wynik głoszenia Prawdy w języku niemieckim, gdyż wówczas Alzacja, jak i z resztą Lotaryngia, należały do Niemiec. Badania w tym Zborze były zawsze prowadzone w języku niemieckim, nawet po przyłączeniu tych terytoriów do Francji po pierwszej wojnie światowej.

Krótko przed pierwszą wojną światową i podczas wojny

Zorganizowano kilka konwencji w północnej Francji krótko przed wybuchem pierwszej wojny światowej. Jedną z nich odbyła się w Lens w marcu 1914 roku, a inna w Denain, w porze letniej. Ale Walne Zgromadzenie, przewidziane w Denain na 15 i 16 sierpnia, nie mogło się odbyć, gdyż 3 sierpnia wybuchła wojna.

Podczas wojny bracia gromadzili się dalej, z jednej strony frontu, jak i z drugiej. Tak było w Denain i w okolicy zajętej przez Niemców.

Naturalnie fakt, że nadzieja przywiązana do roku 1915 (zabranie pozostających członków Kościoła i ustanowienie Królestwa) nie wypełniła się tak szybko, jak się spodziewano, był powodem zawodu. Natomiast nadejście wojny w roku 1914 odpowiadało oczekiwaniu braci w tym sensie, że bracia spodziewali się ważnego wydarzenia na ten rok, zgodnie z prorocत्वami biblijnymi, a wybuch wojny, i to światowej, był takim wydarzeniem.

Trudności przybierają na sile

Powiększenie trudności nastąpiło w związku z wiadomością dotyczącą zakończenia ziemskiej pielgrzymki pastora Russella (31 października 1916 roku) i w związku z problemami z tego wynikłymi. Był to okres przesiewania nie tylko dla braci we Francji, ale dla braci na całym świecie, a szczególnie w Stanach Zjednoczonych.

Wszędzie problemy się rozwiązywały przez podziały. Chodziło o wierność poselstwu „Teraźniejszej Prawdy”, tak jak je obwieścił pastor Russell, uwzględniając jego poprawne myśli z lat 1915 i 1916.

- Byli ci, którzy poszli za bratem Johnsonem i założyli tak zwany „Ruch Misyjny Wewnętrzny i Laiczny”.
- Byli ci, którzy przyłączyli się do Freytaga, który założył ugrupowanie „Przyjaciół Człowieka”.
- Byli ci, którzy się zebrali około sędziego Rutherforda, który w roku 1931 nadał imię „Świadków Jehowy” członkom „Towarzystwa”, któremu przewodniczył.
- I byli ci, którzy się stali naszymi poprzednikami. Oni nie poszli za żadnym z wymienionych przywódców. Łączą się i nadal się budowali i pracowali jak przedtem.

I tak w Stanach Zjednoczonych niektórzy bracia założyli w roku 1918 tak zwany „The Pastoral Bible Institute”, czyli „Pasterski Biblijny Instytut” i rozpoczęli w grudniu tegoż roku wydawanie pisma „The Herald of Christ Kingdom”, to znaczy „Zwiastun Królestwa Chrystusowego”, który jest wydawany do dzisiejszego dnia.

W Anglii, niektórzy bracia uczynili to samo w 1924 roku, rozpoczynając publikację czasopisma „Bible Study Monthly” (Miesięczne Badanie Biblii) i to pismo również ukazuje się do dzisiejszego dnia.

W roku 1932, znów w Stanach Zjednoczonych, założyło się tak zwane „Dawn Bible Students Association”, czyli „Stowarzyszenie Badaczy Biblii Brzask”, które wydaje czasopismo „Dawn” (Brzask), jak również Tomy i różne broszurki. Wydaje również świadectwo przez telewizję, radio, internet...

Inne ugrupowania braci, jak „Divine Plan” (Boski Plan), a nawet niektóre poszczególne zgromadzenia, jak te w Chicago, New Brunswick itd., czynią to samo, wydając dzieła brata Russella (zgromadzenie w Chicago wydało praktycznie komplet dzieł Wiernego Sługi) i rozpowszechniając ulotki, głosząc Ewangelię przez prawie wszystkie środki masowego przekazu: telewizję, stacje radiowe, filmy czy internet...

A co się stało we Francji?

Co się stało szczególnie we Francji wśród tych, którzy nie poszli za wyżej wspomnianymi przywódcami, kiedy brat Russell zakończył swoją ziemską pielgrzymkę?

Zdaje się, że jako Zgromadzenie, tylko Zgromadzenie w Mulhouse (niemieckie do roku 1918, a francuskie potem) przetrwało ten burzliwy czas i ostało się lata jeszcze, prawie do końca 20 wieku, gasnąc stopniowo, w miarę, jak członkowie powoli kończyli swój chrześcijański bieg.

Byli też poszczególni bracia, jak Elie Jerville i jego syn Paweł. Znaliśmy ich bardzo dobrze. Przyłączyli się później do naszej społeczności. Wnioskujemy, że byli jeszcze i inni bracia, ale później okazywało się, że było ich niewielu. Lecz krótko po zakończeniu pierwszej wojny światowej stało się coś, co przywróciło do egzystencji Zbory we Francji w czwartym ruchu spośród wyżej wspomnianych, to znaczy w tym, w którym się znajdujemy.

Inny, nowy rozwój

Całkiem inny, nowy rozwój nastąpił po wyżej wspomnianych doświadczeniach. Szczególnym zjawiskiem okresu, który nastąpił zaraz po pierwszej wojnie światowej było masowe przybywanie do Francji robotników z zagranicy, a między nimi wielu Polaków, przybywających wprost z Polski albo z Niemiec, gdzie panował poważny kryzys. Ci robotnicy potrzebni byli w kopalniach, w przemyśle i w rolnictwie.

W tym samym czasie bracia pielgrzymi przybywali ze Stanów Zjednoczonych. Byli to Amerykanie pochodzenia polskiego, zatem znający język polski. Oto niektórzy z nich: Kręt, Kuźma, Wnorowski, Tabaczyński, Rycombel itd. Z Polski przyjeżdżał też kilka razy brat Stahn i później, krótko przed rozpoczęciem drugiej wojny światowej, w roku 1939 przyjechał brat Mikołaj Grudzień.

Głosili Ewangelię, przedstawiali tym górnikom w ich własnym języku ten wspaniały plan zbawienia przygotowany przez Wszechmocnego dla jego ludzkiego stworzenia. Sale były przepełnione. To poselstwo nappełniało słuchaczy radością i nadzieją. Wielu je przyjęło. I tak tworzyły się we Francji inne zgromadzenia, gdzie badania i kazania odbywały się nie po francusku, ale po polsku. Z biegiem czasu jednak język francuski zaczął być stopniowo wprowadzany, tak że obecnie bywa używany prawie we wszystkich zgromadzeniach.

I Generalna Konwencja M.S.B.P.S. w Sallaumines 12-13 kwietnia 1925 r.

Założone Zbory

W regionie Nord-Pas-de-Calais:

Anzin – Wallers-Arenberg – Aubry – Rouvrois-Nouméa – Sallaumines – Lens – Bruay – Leforest-Ostricourt – Oignies – Croix-Wasquehal. Z tego Zgromadzenia zrodziło się później inne Zgromadzenie, tak zwane Zgromadzenie Cysoing władające językiem francuskim, gdyż znajdowali się w nim rodowici bracia Francuzi.

W okręgu paryskim:

Lamorlaye – Saint-Maximin

W Normandii

Saint Paul-sur-Risle (Blisko Pont-Audemer)

W Lotaryngii:

Longwuy – Tucquegnieux – Metz – Creutzwald

W Centralnej Francji:

Montceau-les-Mines – Saint-Etienne

W południowej Francji:

Carmaux – Saint-Léonard

W Alzacji

Odnosnie Zborów polskich w Alzacji należy zaznaczyć, że są one wynikiem głoszenia Prawdy przez jednego brata przybyłego z Polski za pracą w roku 1926. Był to brat Teofil Drozd, dziadek brata Józefa Skarbka. Pracował on w kopalniach soli i mówił o Prawdzie swoim kolegom górnikom. Niektórzy zainteresowali się Słowem Bożym, przyjęli poselstwo Ewangelii i poświęcili się na służbę Wszechmocnemu. Tak powstało Zgromadzenie **Bollwiller**. Z tego zgromadzenia wywiodło się zgromadzenie Pulversheim, które dzisiaj nazywa się Zgromadzenie **Staffelfelden**.

Później niektórzy bracia z Alzacji założyli Zbór w **Jougne**, blisko granicy szwajcarskiej. Jedna rodzina z Grenoble przyłączyła się do nich.

Wracając jeszcze do postaci brata Drozda. Gdy przybył do Alzacji, był ciekaw, czy nie było w okolicy Bollwiller innych Zborów. Badacz Pisma Świętego. Jego dociekania przyprowadziły go do Mulhouse, gdzie istniało Zgromadzenie braci alzackich, wyżej już wspomniane, gdzie używano języka niemieckiego. Ci bracia, wraz z bratem Drozdem, ucieszyli się z tego kontaktu.

Duchowy wzrost braci

Wszystkie te Zbory budowały się w najświętszej wierze przez badanie Biblii za pomocą podręczników tworzących „pokarm na czas słuszny” i organizowały się według porządku i karności zalecanych przez Pismo Święte (Dzieje Ap. 14:23; 1 Tym. 3:1-13). Organizowały okresowo wybory braci starszych i diakonów, darząc jednych, jak i drugich specyficznymi przywilejami i nakładając na nich zobowiązania. Poza regularnymi tygodniowymi zebraniemi urządzano również Konwencje z okazji świąt, zachęcając braci do wzrostu w łaskach chrześcijańskich i w znajomości Słowa Bożego dzięki kazaniom głoszonym przez braci mówców. W roku 1923 odbyła się konwencja w Sallaumines. Inna odbyła

się w roku 1924 w Bruay-en-Artois (była to Konwencja Generalna); inna jeszcze w roku 1925 w Sallaumines (była to też Konwencja Generalna) itd. Tak się budowały Zgromadzenia w okresie międzywojennym.

Stowarzyszenia

Wśród braci pielgrzymów przybyłych do Francji celem głoszenia Ewangelii po pierwszej wojnie światowej znajdowali się bracia z dwóch kierunków: ci ze „Stowarzyszenia Badaczy Biblii Brzasku Nowej Ery” i ci ze „Stowarzyszenia Wolnych Badaczy Pisma Świętego”. Te dwie tendencje rozwinęły się również we Francji, kiedy powstała potrzeba zarejestrowania się jako Stowarzyszenie zgodnie z prawem z 1 lipca 1901 roku. Niektóre Zbory zarejestrowały się jako „Stowarzyszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego”, a inne jako „Stowarzyszenie Badaczy Biblii Brzasku Nowej Ery”. Lecz pojawiły się tendencje zjednoczeniowe, nawiązano kontakty, które doprowadziły około roku 1952 do zjednoczenia na poziomie duchowym. To zjednoczenie okazało się przez wspólne zgromadzenia braci starszych i diakonów, wśród których załatwiano sprawy dotyczące budowania braci: wybór roczny sekretarza i skarbnika międzyzborowego, wyznaczenie braci starszych do regularnej usługi Zborom, ustalanie programów wspólnych konwencji itd. Niektóre Zbory z „Wolnych” nie przyłączyły się jednak do tego zjednocze-

nia.

Jak wspomniano powyżej, zjednoczenie to obejmowało sprawy duchowe, ale nie dotyczyło kwestii prawnych, związanych z władzami i każda z grup trzymała się swego statutu. Lecz w roku 1983 Zborom już wcześniej połączonym na płaszczyźnie duchowej zaproponowano statut dający możliwość każdemu z nich połączenia się pod jednym statutem. Prawie wszystkie Zbory zaakceptowały ten statut przyjmując nazwę: „Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego”.

Bracia z Aels

Należy jeszcze nadmienić że, niezależnie od Zborów wyżej wspomnianych znajdowali się w południowej części kraju, w Als, bracia Francuzi znający Prawdę i utwierdzeni dzięki Tomom z Wykładami Pisma Świętego. Mieli oni zebrania tygodniowe i doroczną konwencję, założyli Stowarzyszenie i wydawali co dwa miesiące czasopismo: „Brzask Tysiąclecia – Zwiastun Obecności Chrystusa i Herold Królestwa Bożego”. Stanowią oni obecnie niewielką liczbę.

[Dokończenie w następnym numerze](#)

Dębski Adolf
R-
„Straż”